

De mødtes i Adrar

Offentliggjort den 21. august 2012 som blogindlæg på
www.u-landsnyt.dk/blog/51/de-m-dtes-i-adrar

Islamisterne i det nordlige Mali udøver grufuld terror mod en befolkning, der ikke har sendt bud efter dem. Og de truer visionen om det internationale retssamfund.

Christian Friis Bach skriver den 9. august - <http://www.u-landsnyt.dk/nyhed/09-08-12/friis-bach-om-mali-kritik-nemt-og-naivt-j-rgen-har>, at de islamiske oprørsgrupper i det nordlige Mali er stærkt bevæbnede med våben fra Libyen. Det er en alvorlig forenkling at formode, at våbnene ”kun” kommer fra Libyen.

Jo, da urolighederne blev indledt i januar med løsrivelseskamp af den ikke-religiøse befrielsesbevægelse MNLA, da kom våbnene og våbnenes bærere hjem fra Libyen. Tuareger født i Mali havde været soldater hos Gadaffi, ikke fordi de elskede ham, men fordi der ikke bød sig andre muligheder for overlevelse. Da Gadaffi blev dræbt, måtte de rejse hjem til Mali, og så håbede de og deres organisation, altså MNLA, at de var stærke nok til at erobre og fastholde det land, de mener, bør være deres, regionerne Timbuktu, Gao og Kidal, til sammen kaldet Azāwad på tuaregisk. Tuaregerne er områdets største etniske gruppe. Læs bl.a. <http://gtu.dk/PK112-9-10-11-12-13.pdf> og <http://www.u-landsnyt.dk/blog/51/et-folk-i-klemme> for yderligere oplysninger!

MNLA kunne erobre de tre regioner – på kort tid var den statslige hær jaget ud; men de kunne ikke fastholde. Andre havde flere og bedre våben, og i dag har MNLA mistet magten. Hvorfra kommer de tre regioners nuværende magthavere og deres våben? Og hvem finansierer dem?

Den samling af narkogangstere og fanatiske islamister, som regerer i det nordlige Mali, havde før magtovertagelsen sit tilholdssted i svært tilgængelige bjerge i Kidal-regionen, Adrar des Ifoghas. Der blev flere og flere af dem i en årrække op til 2012 – indtil i år mærkede man mest til dem, når de tog gidsler i Niger. De er sandsynligvis hver især rejst til Adrar (grænser i ørken er svære at bevogte) fra en vidtstrakt del af verden, fra Pakistan til Marokko og ned til det nordlige Nigeria – frustrerede personer, der søger tilflugt i fundamentalistisk religion, kriminalitet eller begge dele – mange fra fattige kår, men sikkert også yngre sønner fra arabiske fyrstefamilier, der føler sig overflødige derhjemme.

Pengene til at opretholde eksistens og købe våben kan komme lige så mange steder fra – både Qatar og Saudi Arabien har været nævnt. Dertil kommer store summer, tjent ved gidseltagninger. De, der allerede har gennemført gidseltagninger, oplærer kammeraterne i, hvordan man gør.

Hvor MNLA havde en vis forankring i lokalbefolkningen, i og med at medlemmerne er opvokset i det nordlige Mali, kan det samme i langt mindre grad siges om de islamiske militser, og det uanset om de kalder sig MUJOA, Ansār Eddīn eller Al-Qā’ida. Nogle få tusinde fra de tre regioner, især unge ubeskæftigede, har sluttet sig til de for tiden regerende. Tallet for, hvor mange der har forladt deres hjem, er langt større – det seneste bud er 436.000 ud af en befolkning på kun lige over 1 million. De fleste andre ville også flygte, hvis de kunne slippe af sted.

Det gav en lille smule mening at tale om en befrielse i de par måneder, MNLA havde magten – nu er det en besættelse!

Islamisterne er i gang med at ødelægge mausolæer opført i Timbuktu gennem mange århundreder af muslimer af anden observans – mausolæer som er opført på UNESCO's verdensarvliste. Det kan virke absurd at nævne dette i en situation, hvor mennesker lider ekstremt både på grund af den menneskelige undertrykkelse og på grund af tørke og græshopper, der æder afgrøderne; men i forbindelse med hærværket har en militsleder udtalt, at Ansâr Eddîn er ligeglad med UNESCO – det er kun Guds ord, der betyder noget, underforstået Guds ord, som islamisterne fortolker det. I modsætning hertil har MNLA understreget, at den respekterer FN, FN's organisationer og internationale aftaler.

Hvad er perspektiverne i at acceptere, at et område regeres af organisationer, der helt og aldeles blæser på internationale aftaler og institutioner? Uden sammenligning i øvrigt kan man tænke på Uffe Ellemann-Jensens udtalelse om Iraks besættelse af Kuwait for godt tyve år siden: ”Det, som står på spil, er, om vi skal have et internationalt retssamfund.” Islamisterne udtaler, at de ønsker at erobre resten af Mali – og man kan vist roligt tilføje ”resten af verden” – mindre kan sjældent gøre det, når man fravælger at lytte til andre mennesker, og kun Guds ord har værdi.

Befolkningens liv er blevet ændret til noget, der ligger langt fra, hvordan tuareger, songhaier og andre folk i de tre regioner normalt lever og ønsker at leve. Sport, musik, alkohol og tobak er forbudt, kvinder skal skjule ansigtet, pigerne kommer ikke længere i skole. Sharia-lovgivning er indført, et par i byen Aguelhoc er blevet stenet til døde for at have fået børn uden at være gift, en tyv i Ansongo har fået hånden hugget af, en (formodet) tyv i Gao holdes skjult af nogle af de mennesker, der tappert går til ubevæbnet modstand.

I forbindelse med en fredelig gadedemonstration, arrangeret af kvinder i Kidal, og som blev nedkæmpet, gjorde foreningen Tamoudré (bestående af maliere, nigerere og franskmænd) - www.tamoudre.org - opmærksom på, at dette var en skammens dag: For første gang nogensinde havde tuaregiske mænd - altså nogle af dem, der har tilsluttet sig islamisterne – lagt hånd på kvinder i det offentlige rum.

På dette link kan franskkyndige læse et interview med Eyadou Eglech, bassist i den tuaregiske musikgruppe Tinariwen, i forbindelse med en nylig afholdt koncert i Alger:

<http://www.tamoudre.org/touaregs/musique/eyadou-eglech-bassiste-du-groupe-tinariwen-a-l-expressionon-a-besoin-de-secours-au-mali.html>.

Eglech bliver blandt meget andet spurgt om perspektiverne for kvindens situation i det tuaregiske samfund, set af lyset af det sidste halve års udvikling i det nordlige Mali. Han svarer, at kvindens ligestilling ligger dybt i den tuaregiske sjæl, og sådan vil det fortsat være.

Men den franske geograf og ekspert i tuaregisk kultur, Jacqueline Dupuis, mener, at tuaregen er i færd med at miste sin sjæl. I hvert fald har nogle tusinde maliske tuareger – ud af en trekvart million – i mangel på alternative overlevelsesmuligheder sluttet sig til den internationale brigade af islamiske fanatikere og narkogangstere, der har taget magten i Gao, Kidal og Timbuktu.